

معاونین محترم بهداشتی دانشگاه / دانشکده علوم پزشکی و خدمات بهداشتی درمانی (سراسر کشور)

موضوع: اعلام فوریت بهداشتی بین المللی (PHEIC) ناشی از زیکا ویروس - بهمن ۹۴

سلام علیکم

احتراما با توجه به حساسیت موضوع ویروس زیکا (ZIKA) در ابعاد بین المللی و اعلام فوریت بهداشتی بین المللی (PHEIC) از سوی سازمان جهانی بهداشت مطالبی در مورد وضعیت همه گیرشناختی و بالینی این ویروس ارائه می گردد:

- ۱- این ویروس از ویروس های منتقله از حشرات (Arbovirus) می باشد و از گونه فلاوی ویروس ها است.
- ۲- پشه های نوع آندس می توانند آنرا منتقل نمایند که دو گونه آندس اجیپتی و آندس آلبوپیکتوس (پشه ببری آسیایی) مهمترین آنها می باشند. این پشه می توانند علاوه بر ویروس زیکا، منتقل کننده چند بیماری ویروسی دیگر مانند تب زرد، تب دنگی، چیکن گونیا و ... هم باشد.
- ۳- چون پشه آندس توانایی انتقال این ویروس ها را دارد معمولا بعد از ورود ویروس تب دنگی به یک منطقه زمانی نمی گذرد که بیماری چیکن گونیا و به دنبال آن زیکاوایروس هم در آن منطقه گزارش می شود.
- ۴- کشورهای امریکای جنوبی و امریکای مرکزی و بخش هایی از مناطق جنوبی ایالات متحده آمریکا در سال های اخیر شاهد رشد و گسترش فراوان پشه های آندس بوده اند. پشه ها بعد از خونخواری از انسان های مبتلا به بیماری ناشی از زیکاوایروس، می توانند این بیماری را به انسان های دیگر منتقل نمایند.
- ۵- این ویروس اولین بار حدود ۷۰ سال قبل در میمون های آفریقایی شناخته شد و بعد از آن نیز موارد انسانی بصورت تک گیر در مرکز آفریقا و سپس آسیای جنوب شرقی گزارش گردید. اکنون طغیان بزرگی در برزیل (در درجه اول) و برخی کشورهای امریکای جنوبی و مرکزی و جزائر کارائیب در گردش است.
- ۶- هرچند این بیماری در ۸۰٪ موارد بی علامت است و اگر بیماری علامتدار شود نیز معمولا خفیف بوده و دوره ۲ تا ۷ روزه آن بطور ملایم طی می شود، اما از اردیبهشت ماه امسال که این بیماری در برزیل برای اولین بار شناخته شد تا کنون، چندهزار مورد میکروسفالی در برزیل ثبت گردیده است که احتمال داده اند بدنبال ابتلا مادر در دوران بارداری رخ داده باشند و این احتمال در دست بررسی و مطالعه می باشد و هنوز رد یا تایید نشده است.
- ۷- بروز گیلن باره در بیماران و عوارض جنینی مانند میکروسفالی بدنبال ابتلا به زیکا ویروس هنوز بطور قطع اثبات نشده اند اما در صورت اثبات می توانند بسیار نگران کننده باشند و سازمان جهانی بهداشت در جلسه روز ۱۲ بهمن ۱۳۹۴ به این تصمیم رسیده اند که اعلام فوریت بهداشتی بین المللی نمایند.
- ۸- علائم این بیماری ممکن است تب، بدن درد، درد مفاصل، درد پشت چشم، بثورات ماکولوپاپولر پوستی و گاهی کنژکتیویت بروز نماید. علائم این بیماری در مواردی به بیماری تب دنگی و چیکنگونیا شبیه است ولی بطور کلی بیماری خفیف تری می باشد.
- ۹- دوره کمون بیماری هنوز بطور دقیق شناخته نشده است.

- ۱۰- این بیماری به ندرت به مرگ منجر می شود و اغلب مواردی که در نهایت بیمار فوت شده است دارای بیماری زمینه ای مزمن بوده اند.
- ۱۱- تشخیص Zika با انجام آزمایش PCR و جداسازی ویروس از نمونه خون انجام می شود. سرولوژی دشوار است و با سایر فلاوی ویروس ها مثل تب دنگی، تب نیل غربی و تب زرد اشتباه می شود.
- ۱۲- ویروس Zika از مایع منی جدا شده است اما بعنوان راه قطعی انتقال بیماری شناخته نشده است و نیاز به مطالعات بیشتری دارد. راه اصلی انتقال بیماری گزیده شدن انسان توسط پشه آئدس می باشد.
- ۱۳- از طریق انتقال خون نیز امکان انتقال وجود دارد و هرچند راه اصلی انتقال بیماری نمی باشد توصیه جهانی بر این است که کسانی که به مناطق پرخطر سفر نموده اند تا سه هفته بعد از بازگشت از اهدا خون پرهیز نمایند.
- ۱۴- پشه آئدس در ابهای راکد تخم گذاری می نماید و جمع شدن آب های راکد در اطراف محل زندگی انسان ها محل مناسبی برای تخمگذاری پشه می باشد.
- ۱۵- راهکارهای در نظر گرفته شده برای کاهش تهدید زیکا به قرار زیر می باشد:
 ۱. اطلاع رسانی و آگاه سازی کسانی که قصد سفر به مناطق طغیان بیماری Zika را دارند و آموزش راه های پیشگیری از گزش پشه
 ۲. برقراری نظام مراقبت گیلن باره و میکروسفالی بخصوص در کشورهای دارای گردش فعال ویروس و انجام تحقیقات بر روی خوشه های شناسایی شده گیلن باره یا میکروسفالی برای روشن شدن ارتباط علیتی این خوشه ها با ویروس زیکا یا عوامل خطر دیگر
 ۳. برقراری و تقویت نظام مراقبت زیکاو ویروس و ارائه تعریف مناسب و راه تشخیص انتخابی برای شناسایی بیماران به مناطق درخطر
 ۴. افزایش ظرفیت تشخیصی آزمایشگاه
 ۵. اطلاع رسانی میزان خطر به افرادی که احتمال برخورد با ویروس را دارند برای پوشیدن لباس حفاظت کننده مناسب که گزش پشه را به حداقل برسانند
 ۶. همکاری با بهداشت محیط برای سمپاشی و کاهش محل های مناسب برای تخمگذاری پشه
 ۷. ضد عفونی کشتی ها و هواپیما ها براساس استاندارد های بین المللی
 ۸. آگاه سازی زنان باردار در مورد خطرات سفر به مناطق آلوده در دوران بارداری و توصیه به تعویق انداختن

دکتر محمد مهدی گویا
رئیس مرکز مدیریت بیماری های واگیر

